

И тъй, застаналия начело на Одеската Хетерия отъ 1820 г. Ипсиланти подкача революционното движение най-напредъ въ Ромъния. Още отъ тукъ се вижда каква „гръцка революция“ е било това движение, защото Ромъния не е била заселена съ гърци, а е нмало тамъ само чиновници-фанариоти. Вече като отзивъ на тъй пламналия тукъ огънь се зачуватъ и пушечнитъ гърмежи въ изолирана Гърция, дѣто се стичатъ българи отъ всички краища на България даже и отъ ромжнскитъ бойни полета.

Ипсиланти съ папльчъ отъ българи, арнаути, гърци и поляци развива знамето и прѣгзва Прутъ за да мине отъ Русия въ Молдовско.¹⁾ Вече на 6-ий мартъ 1821 г. той си отзовава въ Яшъ.

Сава се е сношавалъ още по-рано съ Одеския комитетъ и е минавалъ за неговъ таенъ членъ. Но което е важно, Ипсиланти разчиталъ главно на Сава, който наедно съ нѣкой

Каминаръ (саминари) една отъ 19-тѣхъ си военно-административни длъжности: инспекторъ на „огнищата“, съ чинъ капитанъ. Презъ фанариотското тамъ князуване каминаръ е значело началникъ на княжеската гвардия или по турски: тюфекчи баши Саминари при това е било и титла на благородство. Сава се е наричалъ Саминари, защото е билъ шефъ на гвардията, която въ мирно време е брояла 1000 души, отдѣто и другото му прозвище: Савѣя Бинбаши. Ср. Caminerulu Savva (se as,eda cârmuitoru (prefectu) ala capitalei Bucuresci; Savva Bim-ibasa. Fotino, p. 48, 50; Bimbachi Sawwas y Hertzberg, Gesch. grisch. IV, 12; Sawwas Kaminaris, ib. III, 454; Caminariulu Sava въ Laurianu (Ist. Roman); Σαββας Μλινιμτοης Σαββας ἢ Καμινάρης Φιλομονος Δοχιμίου Ιστοριχον περι τῆς φιλικῆς ε ταιριας 1834, p. 398.

Отъ чуждитъ автори, само Липранди е знаелъ, че Сава е българинъ, а отчасти Ubicini-Chopin (II, 121) и Prokesch-Osten (I, 14).

Името Сава е писано разнo: Sava, Savva, Sawwas, Савва, Σαββας и т. н. Въ Сливенъ това име е много разпространено.

Възможно е, Сава подобно на съгражданитъ си Кондата и Инджето, да е билъ по-рано съ Кърджалиитъ, и отъ тамъ да е отишелъ въ Ромъния. Тѣй или иначе, гръцкия историкъ Фотино пише: че Сава е билъ дълго време на служба въ Ромъния: Acestu Sava . . . traindu de mai multi ani in Romania intra in serviciu mici pe la dregetoriile terrei si ru celle de pe urma trecu si in randul arnautiloru osteni. Tiindu de unu ca'acteru energieu, si brav и т. н.; фр. 51—54.

Дали е ходилъ отъ Сливенъ въ Патмосъ за да се учи — не се знае. Патмоското училище, основано отъ Макарий и Герасимъ, е привлечало не само гърци, но и българи и други народности отъ разни краища. Ср. Барскій въ историка Ламанскій (О славян, ист. замѣч., стр. 3—5).

¹⁾ Ромжнитъ сж хранили голѣма умраза срѣщу гърцитъ, защото до тая година много сж тѣглили отъ Фанариотитъ. Тѣхния водителъ Владимиреско, който е събралъ нѣколко хиляди пандури-ромжнци, открито заявилъ, че той по-скоро ще се бие срѣщу Фанариотитъ и мѣстнитъ чоки, отколкото да се съедини съ Ипсиланти за възкръсването на „византийската империя“.